

Učebné osnovy – NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Názov predmetu	Náboženská výchova				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty				
Stupeň vzdelania	ISCED 2				
Dátum poslednej zmeny	8. 9. 2019				
UO vypracovali	Mgr. Štefan Šoka				
Časová dotácia					
Ročník	piaty	šiesty	siedmy	ôsmy	deviaty
Časový rozsah výučby / týž.	1	1	1	1	1
Časový rozsah výučby / roč.	33	33	33	33	33

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

VŠ predmetu náboženská výchova, 2015, s. 2

CIELE PREDMETU

VŠ predmetu náboženská výchova, 2015, s. 3

Ročníková téma (5. ročník): POZNÁVANIE CEZ DIALÓG

Ročníkový cieľ: Spoznávať spôsoby komunikácie Boha s ľuďmi. Nadchnúť sa pre komunikáciu Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova. Prostredníctvom komunikácie sa približovať k Bohu a k ľuďom.

Obsahový a výkonový štandard

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA 5. ročník					
Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počty hodín	Prierezové témy
Boh hovorí k človeku	Úvod do Svätého písma	Práca so Svätým písmom: vyhľadávanie kníh, kapitol veršov, skratky kníh. Misia sv. Cyrila a Metoda: cyrilika, hlaholika, Otčenáš v staroslovenčine. Žiaci vierozvestcov – sv. Gorazd, jeho žiak sv. Bystrík	Žiak vie vymenovať 5 historických kníh Starého zákona a 5 historických kníh Nového zákona. Vyhľadá časti Nového zákona podľa súradníc. Nájde daný text vo Svätom písme, správne používa skratky kníh Svätého písma, čísla kapitol a veršov. Pozná najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda. Vie vysvetliť prínos byzantskej misie pre Slovensko, vie vysvetliť prínos prekladu Svätého písma do nášho jazyka.	6	MUV
	Evanjeliá				
	Misia Cyrila a Metoda				
	Otčenáš v staroslovenčine				
	sv. Gorazd a sv. Bystrík				
Dialóg Boha a človeka	Modlitba v Starom zákone	Dávidove prosby odpustenie (Žalmy) Šalamúnova prosba o múdrosť. Mária zveľbuje Boha spevom Magnifikat. Ježiš – učiteľ modlitby (Otčenáš), porovnanie dvoch evanjeliových textov modlitby Otčenáš	Žiak vie v biblických príbehoch nájsť spoločné znaky modlitby Dávida a Šalamúna. Vie prerozprávať časť biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna. Charakterizuje časti modlitby Otče náš. Vytvorí kartotéku biblických modlitieb. Vie porovnať dva evanjeliové texty modlitby Otče náš. Prostredníctvom modlitby rozvíja dialóg s Bohom. Dokáže nájsť vo Svätom písme modlitbu Otče náš. Citovať jeden citát zo Svätého písma	6	MDV
	Modlitba v Novom zákone				
	Modlitba Dávida a Šalamúna				
	Ježišova modlitba				
	Cez Máriu k Otcovi				
	Otče náš, domov				

Moja modlitba	Modlitba svätých	Pravidlá modlitby (miesto, čas a pravidelnosť). Druhy modlitby Príklady svätých, hymnus sv. Františka na stvorenstvo – príklad oslavnej modlitby.	Žiak vie vymenovať pravidlá modlitby pomenovať aspoň tri druhy modlitby. Dokáže jednoducho prerozprávať životopis sv. Františka. Podľa vzoru – hymnu sv. Františka na stvorenstvo v modlitbe vyjadriť vďaku. Vytvorí osobnú modlitbu k rôznym príležitostiam.	6	ENV
	Svätý František z Assisi				
	Druhy modlitieb				
Náš dialóg s Bohom	Čo je to symbol	Znaky a symboly v bežnom živote. Komunikácia prostredníctvom symbolu. Liturgické symboly, farby, úkony, postoje, gestá. Slávenie liturgického roku, slávnosť, liturgické obdobia. Chrám, kostol, Jeruzalemský chrám. Liturgické predmety.	Žiak vie vysvetliť pojem symbol. Oceníť úlohu a zmysel symbolov. Vymenovať jednotlivé obdobia liturgického roka, priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, správne demonštrovať aspoň 5 liturgických úkonov, vysvetliť a oceniť potrebu slávania. Vie symbolicky nakresliť schému rozdelenia liturgického roku a pomenovať základné časti chrámu. Nakresliť a pomenovať 5 liturgických predmetov.	4	MUV
	Liturgický rok				
	Liturgické obdobia a farby, predmety				
	Chrám – miesto oslavy				
Obeta Božieho ľudu	Boží dom				
	Kto horí pre mňa	Definovať pojem obeta. Porovnať starozákonnú a novozákonnú obetu. Oceníť hodnotu obety v ľudskom živote. Zapájať sa do prípravy a priebehu liturgie.	Žiak prostredníctvom príkladu opíše, čo je obeta a konkrétnym skutkom vyjadri vďačnosť za obetu druhých ľudí (priateľov, rodičov). Vie pomenovať ako sa sprítomňuje Ježišova obeta vysvetliť prirovnanie Ježiša k nebeskému pelikánovi prejavíť vďaku za Ježišovu obetu rozlišuje Božieho baránka v Starom a Novom zákone. Pomenuje, čoho symbolom je chlieb a víno vo sv. omši prinášané na oltár.	5	OSR OZO
	Obeta Ježiša Krista				
	Baránok Boží				
	Obetný dar, moja obeta				
Dialóg cez službu	Som chlapec a dievča – slúžim v rodine	Služba chorým cez sviatosť pomazania chorých. Služba ľudskej rodine (sviatosť manželstva). Služba Božej rodine: sviatosť kňazstva – diakon,	Žiak vie opísať a porovnať úlohu chlapca a dievčat a v službe rodine. Konkrétnymi skutkami slúžiť rodine, chorým, slabším. Vymenovať tri stupne kňazstva. Pozná po mene kňazov vo svojej farnosti, zdôvodní potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a pomazania chorých pre spoločnosť	3	OZO OSR VMR
	Sluha sluhov Božích				
	Slúžim chorým				

	Chlieb pre všetkých	kňaz, biskup	a dokáže formulovať modlitbu za kňazov.		
Služba modlitbou	Modlím sa za najbližších	Modlitba za živých: modlitba za kňaza, priateľov, rodičov, spolužiakov, učiteľov	Žiak vie pomenovať rôzne formy modlitby za druhých ľudí Pomenovať časti sv. omše. Pozná účinky sv. omše. Formulovať modlitbu za iných vlastnými slovami: kňazov, štátnych predstaviteľov, učiteľov, spolužiakov. Na príklade života sv. Terézie z Lisieux vie zdôvodniť potrebu modlitby k svätým.	3	MDV
	Modlím sa za blízkych	Modlitba k svätým: modlitba na príhovor svätých – Terézia z Lisieux, môj krstný patrón.			
	Môj patrón – môj ochranca	Modlitba za zomrelých.			

Ročníková téma (6. ročník): POZNÁVANIE PRAVDY

Ročníkový cieľ: Spoznávať Božiu pravdu. Oceniť hodnotu pravdy. Orientovať svoj život podľa pravdy. Praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA 6. ročník					
Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počty hodín	Prierezové témy
Pravda ako hodnota	Pevný ako kameň	Človek potrebuje pravdu. Biblický príbeh: Jakub a Ezau. Pravda v etike. Klamstvo a podvod v reklame a médiách. 8. Božie prikázanie. Nebudeš krivo svedčiť proti svojmu blížnemu.	Žiak vie na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť pravdu a klamstvo. Vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch. Pomenuje zásady pravdy. Rozlišuje manipuláciu s pravdou. Vie posúdiť hodnotu pravdy.	6	MDV
	Pravda, či klamstvo?				
	Sila slova				
	Hovorí sa, že...				
Hľadanie pravdy o svete	Človek sa pýta prečo?	Cesta hľadania pravdy v dávnej minulosti. Mýtický obraz sveta. Evolučná teória. Biblický obraz stvorenia sveta.	Žiak vie opísať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta. Dokáže porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a so starovekými mýtmi o vzniku sveta. Vie zostaviť vlastný žalm – báseň na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka.	7	OZO
	Svet očami básnika				
	Na počiatku...				
	Oslava Boha - Tvorcu				
	Ekologické problémy – zelený projekt				

Hľadanie pravdy o sebe	Človek – najmilší Boží zámer	Pôvod človeka. Biblický obraz stvorenia človeka. Pád človeka. Hranice človeka – svedomie.	Žiak vie vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz. Vníma svoje vlastné hranice. Vie prejavovať navonok úctu k človeku. Dokáže zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí. Na modelových situáciách vie rozlíšiť medzi pocitom viny a vedomím viny.	6	OSR
	Boh ako hrnčiar				
	Mám hodnotu				
	Človek v raji a jeho pád				
	To nie ja, to on...!				
Ohlasovatelia pravdy	Slová ako obrazy	Prorok Ezechiel. Ježiš – učiteľ pravdy. Apoštolí – hlásatelia pravdy. Princípy pravdy.	Žiak vie vysvetliť význam ohlasovania pravdy. Vie jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana. Dokáže vysvetliť Ježišov výrok: „Vaše áno nech je áno, a vaše nie nech je nie.“ Porovnáva svoj život s predloženými vzormi – ohlasovateľmi pravdy.	7	MDV
	Zhltni slovo - Ezechiel				
	Ježiš učí v podobenstvách				
	Vaše áno, nech je áno				
Konat' v pravde	Zlaté pravidlo	Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky a etiky. (Zlaté pravidlo) Ježišov príkaz lásky. Skutky lásky. Sociálny hriech. Riešenie problémovej úlohy.	Žiak vie diskutovať o význame „zlatého pravidla“. Vie vysvetliť Ježišov príkaz o láske. Na modelovej situácii demonštruje skutky lásky. Dokáže posúdiť hodnotu pravdy. Definuje sociálny hriech. Vie vymenovať 3 skutky, ktorými koná podľa pravdy.	7	OSR MUV
	Zákon lásky				
	Skutky lásky				
	Zodpovednosť za iných Projekt pomoci iným				

Ročníková téma (7. ročník): SLOBODA ČLOVEKA

Ročníkový cieľ: Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA 7. ročník					
Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počty hodín	Prierezové témy
Sloboda človeka	Sloboda človeka	Chápanie slobody. Povolanie k slobode.	Žiak vie posúdiť potrebu Božieho zákona v živote. Vie definovať pojem slobody. Vymenovať dôsledky prvotného hriechu. Vysvetliť pojem závislosť. Reflektovať svoje vlastné rozhodnutia.	7	OSR
	Prečo máme dodržiavať Desatoro?	Otroctvo človeka. Závislosti.			
	Práva človeka	Exodus – cesta k slobode.			
	Otroctvo v minulosti a dnes	Hranice slobody – Desatoro.			
Sloboda a rozhodnutia	Rozhodnutie a sloboda	Slobodné rozhodnutie. Sloboda a zodpovednosť. Riešenie problémovej situácie. Princípy rozhodovania.	Na základe analýzy vie žiak vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti. Definuje pojem svedomie. Vysvetlí morálny vývoj svedomia. Na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdi vývoj morálneho úsudku.	7	OSR MDV
	Rozhodnutie a dôsledky				
	Svedomie				
	Počúvať srdcom				
	Rozvoj svedomia				

Boh oslobodzuje človeka	Vlastné hranice a vina	Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky. Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Sociálny hriech. Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách.	Žiak vie predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky. Spoznáva biblický pohľad na uznanie viny a odpustenia. Uvedomuje si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad. Opíše postup sviatosti zmierenia. Rozlíši sviatostnú formu pokánia od mimosviatek foriem. Žiak vie popísať konanie očisťujúcich obradov...	6	MUV
	Zažiť odpustenie				
	Ježiš oslobodzuje od hriechu				
	Ježiš Kristus - Vykupiteľ				
	Sviatosť zmierenia				
Rešpektovanie vierovyznaní	Veriť...	Rešpektovanie odlišností. Rozdelenie sveta podľa kultúr. Rozdielne cesty hľadania Boha. Putovanie po ceste predkov.	Žiak vie vymenovať základné monoteistické i polyteistické náboženstvá. Opíše základné znaky svetových náboženstiev. Vie priradiť základné symboly k svetovým náboženstvám. Rešpektuje slobodu vierovyznania. Vie pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život spoločnosti.	7	MUV
	Hlavné učenie svetových náboženstiev				
	Posvätné miesta				
	Putovanie po ceste predkov				
Láska ako princíp slobody	Autorita? A načo?	Sloboda a vzťah k autoritám. Láska ako cesta k slobode. Sloboda a prosociálne správanie.	Žiak sa dokáže orientovať v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní. Vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov. Uvedomuje si dôležitosť autority v spoločnosti. Poznáva a pozná hranice osobnej slobody. Dokáže reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj pre dobro blízkych.	6	OSR
	Hierarchia – rozdelenie služieb				
	Blahoslavenstvá				
	Moja angažovanosť				
	Vy ste soľ zeme				

Ročníková téma (8. ročník): Dôstojnosť človeka

Ročníkový cieľ: Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať (zvnútorniť a prijať) kresťanské postoje a hodnoty.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA 8. ročník					
Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počty hodín	Prierezové témy
Dôstojnosť človeka	Kto som?	Sebapoznanie. Zodpovednosť za prijaté dary. Sebaprijatie, komplexy, sebaúcta	Žiak vie vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaprijatie, komplexy, rozvíja svoje talenty. Vie vyjadriť vlastný názor. Rozvíja návyk vonkajších prejavov sebaúcty. Eliminuje svoje komplexy. Vie sa trénovať v pozitívnom hodnotení.	6	OSR
	Sebapoznanie				
	IQ a EQ				
	Sebaprijatie				
Kto je človek	Kto je človek?	Ľudská dôstojnosť. Človek ako muž a žena. Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom.	Žiak vie vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha. Vie sformulovať pojem dôstojnosť človeka. Oceňuje kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka. Dokáže prispieť k budovaniu dobrých vzťahov. Vie oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu.	7	VMR
	Človek vo svetle viery				
	Človek ako muž a žena				
	Byť mužom, byť ženou				
	Mária – nádherná žena				

Ľudskosť	Prečo utrpenie?	Odvrátená tvár ľudskosti. Otázky o zmysle utrpenia. Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja. Ľudskosť. Objavenie ľudskosti.	Žiak si kladie otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadá na ne odpoveď. Spoznáva dejiny utrpenia. Vníma jasné nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania. Je empatický. Dokáže spoznať a odmietnuť manipuláciu.	7	MUV OZO
	Ježiš a trpiaci				
	Kde je Boh, keď ľudia trpia?				
	Vojnový konflikt				
	Extrémizmus – ako forma násilia				
Dôstojnosť a výkon	Práca a jej zmysel	Mať alebo byť. Hodnota práce a dôstojnosť človeka. Cirkve slabých. Utrpenie – sviatosť pomazania chorých.	Žiak vie pomenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu. Vie porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti. Dokáže sa nadchnúť pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi.	7	OSR MUV
	Hodnota človeka				
	Mať alebo byť?				
	Spoločné dobro				
Kultúra života	Hodnota a rebríček hodnôt	Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti. Hodnoty kultúry života a kultúry smrti. Ľudskosť – kresťanský ideál.	Žiak vie zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt do súčasnej kultúry. Uvedomuje si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti. Akceptuje a preferuje život ako hodnotu. Dokáže zostaviť škálu osobných hodnôt.	6	VMR OZO
	Úcta k životu				
	Kresťanská Európa				
	Naši veľkí rodáci				
	Ľudskosť a kultúra				

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA 9. ročník					
Tematický okruh	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počty hodín	Prierezové témy
Zodpovednosť	Spoznať svoje silné a slabé stránky	Etymológia pojmu zodpovednosť. Život – pozvanie k zodpovednosti.	Žiak vie vysvetliť etymológiu pojmu zodpovednosť. Objavuje posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch.	6	OSR OZO
	Objaviť svoje sny				
	Pozvanie k zodpovednosti				
Zodpovednosť za seba	Moje vzory	Sebarozvoj. Potreba životných vzorov. Korekcia mediálnych vzorov. Ponuka kresťanských vzorov.	Žiak vie kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom. Rozvíja schopnosť sebareflexie. Formuje postoj sebareflexie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa.	7	OSR
	Ísť za hviezdou				
	Ježišove postoje				
	Ježiš – Boží syn				
	Zobrazenie Ježiša v umení				
Zodpovednosť za svoju vieru	Čo znamená veriť?	Prečo veriť? Poverčivosť. Nebezpečenstvo siekt. Vyznanie viery. Reč Cirkvi. Kresťanská zrelosť.	Žiak vie analyzovať dôvody náboženskej viery. Dokáže opísať znaky sekty. Vie porovnať sektu a Cirkev. Vie vysvetliť pôvod siekt a ich techniky manipulácie. Dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vyznania viery a ich konkrétne významy. Rozvíja duchovný život.	7	MUV
	Vyznanie viery				
	Komu vlastne verím?				
	Dogmy – reč viery				
	Sekty				

Zodpovednosť za budovanie vzťahov	Túžba po láske	Túžba po presiahnutí seba. Vzťahy: muž a žena. Priateľstvo a láska. Ideál rodiny a pseudorodina. Medzigeneračné vzťahy.	Žiak vie nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu. Vníma hodnoty lásky ako proces dozrievania. Vie rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti.	7	OSR
	Priateľstvo a láska				
	Láska a partnerstvo				
	Rodina				
Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije	Pohľad kresťana na vzťah človeka k prírode	Ekológia a zodpovednosť. Angažovanosť kresťana v spoločnosti. Úloha Cirkvi v spoločnosti. Ekumenizmus.	Žiak vie vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania človeka. Akceptuje vlastnú zodpovednosť prijatím svojej úlohy na spoluvytváraní sveta. Vie oceniť asertívnu komunikáciu a správanie ako prejav spolupráce. Formuje postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti.	6	OZO ENV MUV
	Kresťanské posolstvo ľudskosti				
	Pravda, dobro, krása				
	Byť prorokom svojej doby				
	Nádej pre človeka a celé stvorenstvo				